

دیدار وزیر فرهنگ عراق از موزه هنرهای معاصر

هیأت فرهنگی کشور عراق با مسئولان سینمایی و هنری کشور دیدار و از موزه هنرهای معاصر بازدید کرد تا فصلی جدید در روابط فرهنگی ایران و عراق آغاز شود. همکاری دو کشور می تواند در عرصه اقتصاد هنر، تأثیرگذار باشد. حسن ناظم، وزیر فرهنگ، گردشگری و آثار باستانی عراق در رأس هیأتی از گنجینه موزه هنرهای معاصر تهران دیدن کرد. او به همراه نوفل ابو ریغیف معاون وزیر فرهنگ، لیث مجید

رئیس اداره آثار باستانی و میراث فرهنگی، فاخر محمد مدیرکل اداره هنرهای تجسمی عراق، احمد حسن مدیرکل سینما و تئاتر و ... از گنجینه و باغ مجسمه این موزه بازدید کردند. عبادرضا اسلامی کولایی، رئیس موزه هنرهای معاصر تهران در این دیدار، کتاب آثار خارجی و ایرانی گنجینه موزه هنرهای معاصر تهران را به وزیر فرهنگ، گردشگری و آثار باستانی عراق و هیأت همراه اهدا کرد.

گزارش

دکتر محمدرضا سنگری در اهمیت برنامه‌های عاشورایی گفت:

روضة‌های مستند بخوانید

اولین کسی که در عصر ظهور برمی‌گردد خودشان هستند و می‌فرماید به سمت من بیایید که من برمی‌گردم. همچنین توصیف آینده جهان در آخرین خطبه حضرت اباعبد... را می‌بینیم. تمام این موارد مطرح نشده است. تنها ۹ خطبه در عصر عاشورا دارند. موضوعات دیگر، بحث خود شعر عاشورایی است. ما شعر عاشورایی را در چهار شاخه تقسیم می‌کنیم.

یک بخش حوزه عرفانی عاشورایی است و عاشورا اضلاع مختلفی دارد. یکی از اضلاع عاشورا عرفان آن

است که خوشبختانه شاعرانی به آن پرداخته‌اند و بهترین و زیباترین آثار در این شاخه گنجینه‌الاسرار عمان سامانی است. پس از آن آتشکده نیر تبریزی، زنده‌الاسرار و روضه‌الاسرار از آثار بزرگ عرفانی ما هستند. البته در روزگار ما نیز به این مساله پرداختند. مثلاً آقای شاهرخی تحت تأثیر گنجینه‌الاسرار، خلوتگاه عشاق را نوشت. خوشبختانه در روزگار ما کم‌کاری در این رابطه نشده است.

همچنین حوزه دوم، حوزه سوگ یا وجهه تراژیک کربلاست که بیشترین آثار به این حوزه اختصاص دارد. تحلیل این موضوع به گفت‌وگوی مفصل نیاز دارد و تاریخچه خوبی را می‌توان استخراج کرد. به‌رحال به عنوان موضوع می‌توان به بعد معرفتی کربلا پرداخت.

بعد چهارم شعر عاشورایی، بعد حماسه است. خطبه‌های حضرت اباعبد... در عاشورا مجموعاً ۹ خطبه است. این خطبه‌ها نیز اصلاً تحلیل نشده و به آن نپرداختم. امام حسین(ع) خطبه خوانی در محضر پدر نیز دارد. امام‌علی(ع) پس از خلافت به مسجّد می‌روند

و از امام حسین(ع) می‌خواهند ایشان خطبه بخوانند. همچنین جالب است که یکی از خطبه‌ها در کربلا درباره عصر-ظهور و آینده است. حتی دوره رجعت را مطرح می‌کنند. ارتباط با حضرت اباعبد... است. گاهی سفرنامه‌ها وجه احساسی

به گزارش جام جم در ادامه تبادلات فرهنگی ایران و عراق، مسئولان سینمایی دو کشور، محمد خراعی رئیس سازمان سینمایی و احمد موسی رئیس امور سینمایی عراق و مسئولان موسیقی ایران و عراق، محمد اله یاری مدیرکل دفتر موسیقی ارشاد و علاءمجید مدیرکل اداره امور موسیقی وزارت فرهنگ عراق هم دیدار و بر لزوم همکاری‌های فرهنگی تأکید کردند. / جام جم

دکتر محمدرضا سنگری، شاعر، پژوهشگر و استاد دانشگاه است. عمده فعالیت‌های پژوهشی و ادبی او در حوزه ادبیات عاشورا و تاریخ و فرهنگ حماسه حسینی، متمرکز است. او به دعوت رسانه ملی در نشست با حضور مدیران، کارشناسان، طراحان، برنامه‌ریزان و برنامه‌سازان در سازمان صداوسیما و در ادامه سلسله‌نشست‌های اندیشه‌ورزی و محتوامحوری رسانه ملی در دوره تحول؛ درباره برنامه‌سازی براساس محتواهای اندیشگی، فرهنگی مرتبط با فرهنگ عاشورا پرداخته است که گزیده آن را در زیر می‌خوانید:

■ ■ ■

کربلا خصوصیات شگفتی دارد. ادبیات عاشورا را شاید ما بتوانیم به سه بخش کلی تقسیم کنیم. یکی ادبیات پیش از عاشورا، دیگری ادبیات در عاشورا و یکی هم پس از عاشورا. هیچ حادثه‌ای یا شاید بهتر باشد بگوییم هیچ واقعه‌ای را در تاریخ نمی‌شناسیم که پیش از ظهور و بروزش برای آن ادبیات تولید شده باشد. امیرالمؤمنین(ع) در کوفه و پیش از وقوع واقعه کربلا برای فرزندش اباعبد... (ع) شعر می‌گوید و نوحه سروده است. ما به بحث حماسی کربلا خیلی کم پرداخته‌ایم. در طول این چهل و چند سال بعد از چند سال، بحث تراژیک و سوز کربلا خیلی مطرح شده که البته به جای خود ارجحند است.

اشک بر کربلا، تربیت عاطفی انسان است. جایی من در این باره بحث کردم و گفتیم وقتی ما بر علی اصغر(ع) اشک می‌ریزیم، یعنی کودک کشتی ممنوع است. وقتی بر خیمه‌های سوخته اشک می‌ریزیم، یعنی به خودمان اجازه نمی‌دهیم حتی خانه‌های دشمن را ویران کنیم. اگر بر پیکر اسب بر آن تاخته اباعبد... (ع) اشک می‌ریزیم، یعنی ما بر جنازه دشمن هم توهین نمی‌کنیم. مگر در جنگ همین گونه نبوده من خودم در شلمچه دیدم وقتی اجساد بعضی‌ها بر زمین افتاده بود، مجبور بودیم طوری با ماشین حرکت کنیم که این بدن‌ها زیر ماشین نیاید. من آن زمان در همه لحظات تصویر عاشورا پیش چشمم بود.

به رجزهای کربلا پردازیم

رجز در حقیقت نبرد فرهنگی و جنگ روانی در برابر دشمن است. می‌دانیم که رجز در تاریخ همه ملت‌ها بوده است، شاهنامه را هم که می‌خوانیم، می‌بینیم که وقتی اشکبوس وارد جنگ می‌شود، می‌بیند رستم بدون اسب آمده است و وقتی اشکبوس می‌پرسد چرا بدون اسب به میدان آمده‌ای، پاسخ می‌شود: پیاده از آنم فرستاد توس/ که تا سبب بنستم از اشکبوس! که مفهوم کتابی‌اش این است که تو را به قتل برسانم.

رجزهای عاشورا ظرفیت بسیار عظیمی برای طرح حماسه‌های کربلا دارد. خود حضرت اباعبد... (ع) طولانی‌ترین رجز در عاشورا را می‌خواند و می‌توان برنامه‌ای با موضوع رجزخوانی خود ایشان ساخت. رجزها همان گونه که عرض کردم، جز جنگ روانی، تعلیل کربلا هم هست یعنی روشن می‌کند چرا شما در مقابل ما قرار گرفته‌اید. مثلاً وقتی سپر حضرت زینب(س) رجز می‌خواند، می‌گوید پرداختن به تأویل در برابر تنزیل. شما را در برابر ما قرار داده است. یا وقتی ایرانی بزرگ کربلا، اسلم بن عمرو که دبیر حضرت اباعبد... (ع) و از منطقه دیلم و شاعری بوده است که به زبان‌های فارسی، عربی و ترکی شعر می‌گفته، رجز می‌خواند، این مسأله را که چرا شما در برابر ما قرار گرفته‌اید، بیان می‌کند. زجر او را حضرت زینب(س) بعداً در خطبه خودش باز می‌کنند. به نظر من رجز او را می‌توان زیباترین رجز عاشورا دانست.

امام حسین(ع) شعر عاشقانه سروده بود

من مجموع اشعار حضرت امام

جام جم

فرهنگ

Culture

چهارشنبه ۲۵ خرداد ۱۴۰۱ شماره ۶۳۳۷

کجا برویم

کتابخانه ملی

از ۲۰ سردیس مشاهیر و مفاخر ایرانی که در سومین سمپوزیوم مجسمه‌سازی مفاخر ایران ساخته شده بودند، در محل کتابخانه ملی رونمایی به‌عمل‌آمد.

این ۲۰ سردیس متعلق به احسان اشراقی (استاد تاریخ)، علی شریعتمداری (استاد تعلیم و تربیت)، مرتضی سهرابی (استاد مهندسی شیمی)، داریوش صفوت (استاد موسیقی)، ابوالقاسم گرجی (استاد فقه و حقوق)، بابا مخیر (دامپزشک نمونه جهان)، سیدحسین میرشمسی (پدر واکسن‌سازی ایران)، کریم جوانشیر (استاد منابع طبیعی)، رضانقشینه(استاد دامپزشکی)، تقی ابتکار (استاد مهندسی مکانیک)، سیدمحمد بلورچیان (استاد داروسازی)، مهدی بهادری‌نژاد (استاد مهندسی مکانیک)، یوسف ثبوتی (استاد فیزیک)، رضا داوری اردکانی (فیلسوف)، پرویز دوامی (استاد متالوژی)، علیرضا سیاس‌خواه (استاد آبیاری)، علی کاوه (استاد مهندسی عمران)، مهدی گلشنی (استاد فیزیک، بهمن یزدی‌صمدی (استاد ژنتیک) و فتح... مضطرزاده (استاد مهندسی شیمی) است. / جام جم

عمارت نوفل لوشاتو

نمایش «پنت‌هاوس» با حضور بازیگران ایرانی و افغانستانی به‌زودی در عمارت نوفل‌لوشاتو روی صحنه می‌رود.

افشین غیانی، کارگردان این نمایش گفت: جمعی از هنرجویان افغانستانی من که بسیار باانگیزه هستند و از راه‌های دور سر کلاس‌ها حاضر و بس از طی دوره‌های آموزشی آماده نقش آفرینی در این نمایش شدند در کنار جمعی از بازیگران حرفه‌ای ایرانی در این تئاتر به ایفای نقش می‌پردازند. در این نمایش مسعود ترابی، بابک قادری، علیرضا حق شناس، الناز عطایی، حسناقبادی، معین محمودزاده، کیمیا نصیری، فاطمه خاوری و زینب هزاره بازی می‌کنند.

پردیس تئاتر شهرزاد

نمایش‌های «یک‌توپلک» به نویسندگی و کارگردانی سجاد افشاریان، «چه‌کسی جوجه‌تینی را کشت، به نویسندگی و کارگردانی بهرام افشاری، «درهم‌تیندگی» به نویسندگی و کارگردانی احسان گودرزی و «آنا کارنینه» به نویسندگی و کارگردانی آرش عباسی، در حالی هفته جدید خود را آغاز کردند که طی حدود چهار هفته گذشته میزبان بیش از ۴۰هزار مخاطب بوده‌اند.

این استقبال‌ها در حالی است که تمامی ظرفیت‌های پیش‌فروش نمایش چه کسی جوجه‌تینی را کشت تا ۲۷ خرداد و یک‌توپلک به کارگردانی سجاد افشاریان به اتمام رسیده و سایر نمایش‌ها اجرایشان تا ۱۰ تیر ادامه خواهد داشت.

پردیس تئاتر شهرزاد اواسط اردیبهشت سال جاری میزبان نمایش «اولد سناگز، عشق روزهای کرونا» به نویسندگی و کارگردانی محمد رحمانیان و تهیه‌کنندگی علی اوجی شد و طی دو هفته بیش از ۷۵۰۰ نفر مخاطب به تماشاای این نمایش نشستند. این نمایش به فروشی عادل یک میلیارد تومان دست پیدا کرده است. نمایش چه کسی جوجه‌تینی را کشت به نویسندگی و کارگردانی بهرام افشاری در یک‌ماه گذشته طی ۱۵۰ اجرا ۲۰هزار بلیت فروخته و دومیلیارد ۵۰۰ میلیون فروش داشته است.

نمایش درهم‌تیندگی به نویسندگی و کارگردانی احسان گودرزی طی ۱۶ اجرا، میزبان ۴۱۰۰ تماشاگر و فروشی نزدیک به ۵۰۰میلیون تومان بوده و در روزهای پایانی به‌دلیل استقبال تماشاگران دوستانس اجرادارد. نمایش آنکارنیزنا به نویسندگی و کارگردانی آرش عباسی نیز با مجموع ۱۲۲ اجرا ۲۵۰۰ تماشاگر ۲۰۰میلیون تومان فروش داشته است و همچنان به اجراهای خود ادامه می‌دهد.

نمایش «تاکسیدرمی» نوشته رسول حق‌جو به کارگردانی مجتبی رستمی‌فر از استان خوزستان به‌عنوان یکی از نمایش‌های برگزیده تئاتر استان‌هاست که در برنامه‌های ماهانه پردیس شهرزاد و سیاست‌های جدید اجرایی این مجموعه، به صحنه رفته است. این نمایش در گونه دفاع مقدس و با رویکردی طنز، توانسته طی ۱۰ اجرا میزبان ۱۵۰۰ تماشاگر باشد و فروشنش از مرز ۱۰۰میلیون تومان گذشته است.

پدر، پسر. دکتر مهدی امین‌فروغی هم کاری دارند در این زمینه که اشعار شاعران مسیحی را مطرح کنند. چقدر مرثیه‌های ناب دارند. می‌شود برخی از این افراد را دعوت کرد. مثلاً نتوان باراکتابی دارد به نام «زینب فریاد فرمند» که بسیار خواندنی است. می‌شود که این کتاب صوتی شود یا در برنامه‌ها خوانده شود.

آنتوان بارا در کویت زندگی می‌کند. وقتی کتابش در ایران رونمایی می‌شد صحبت کردم. ایشان برای نوشتن کتابش ۲۵ سال کار کرد. یک کتاب قبل از نوشته بوده به نام الحسین فی‌الفکر مسیحی. شاعران عاشورایی شاخص جهان عرب می‌تواند موضوع جذابی باشد به‌خصوص که در این زمینه کار زیادی صورت گرفته است. شعر روزگار ما به‌شدت تحت تأثیر ادبیات انقلاب قرار گرفته است. نزار قبانی قبل از انقلاب و بعد از انقلاب را مقایسه کنید. ما در حال تأثیرگذاری هستیم با وجود این‌که ارتباطات جهانی ما بسیار کم‌رنگ است و نتوانسته‌ایم خیلی ارتباط برقرار کنیم. این راهم می‌شود به‌عنوان یک موضوع مدنظر قرار داد.

نثر عاشورایی هم از موارد بسیار مهم است چون در روزگار ما بسیار پیشرفت کرده است. من یادم هست فقط در یکی از موارد مسابقه‌ای گذاشته بودند برای راهپیمایی اربعین و خواسته بودند افراد قطعه ادبی یا دل‌نوشته بنویسند. بیشتر از ۶۰۰ متن رسید که دست‌کم ۳۰۰ تا از آنها واقعا تک‌ان دهنده بود.

روضه‌های مستند بخوانیم

ما خوشبختانه روضه‌های مستند داریم که می‌توانیم از آنها استفاده کنیم. ما سه تا زیارت داریم از ناحیه مولاصاحب‌الزمان(عج) که موسوم است به زیارت رجحیه. در این زیارت حضرت ۷۷-تن از اصحاب را معرفی کرده است. زیارت دیگری داریم به‌نام زیارت ناحیه مقدسه که در این زیارت، ۸۲-تن از شهدا معرفی شده‌اند. این دو تا را که کنار هم بگذاریم و تکراری‌ها را حذف کنیم، می‌بینیم که امام‌زمان(عج) به ۱۰۲-تن از اصحاب اشاره کرده‌اند.

زیارت سومی داریم که این زیارت هم به‌نام زیارت ناحیه مقدسه معروف است که توصیف کربلاست که از این زیارت که خیلی هم مشهور است می‌توانیم در روضه استفاده کنیم. شعرهای عصر اهل بیت(ع) که در محضر اهل بیت(ع) سروده شده است، پر از روضه‌اند. این سروده‌ها، مؤیداند یعنی اهل بیت(ع) اشعار آنها را تأیید کردند. شعر شاعرانی مانند ناشی صغیر، ابن‌ارندس، ابن حلی و آشپخ‌ناظم عدری نمونه‌های بسیار خوبی از شعرهای عاشورایی است که می‌شود از آنها در روضه استفاده کرد. باید کسانی را که روضه می‌خواند به این منابع متصل کنیم چون اغلب متاسفانه افواهی و شفاهی هستند و چیزهایی را که از بیرون شنیده‌اند، نقل می‌کنند.

من همین دو روز پیش همدان بودم. برای ذاکران و ومداحان صحبت می‌کردم و آنها می‌گفتند داری ما را خلع سلاح می‌کنی و من گفتیم فقط ۵۶۷ روضه در باب اصحاب می‌توانم برایتان بیان کنم که از اینها استفاده نمی‌کنید چون مطالعه نمی‌کنید. منابع معتبر تاریخی و روایی روزگار خودمان هم هست. مثلاً خود حضرت آقا‌ها روضه خوانده‌اند و معمولاً هم از لهوف سیدبن طاووس استفاده کرده‌اند که می‌شود از اینها استفاده کرد. حتی می‌توان مقتل خوانی کرد.

این‌که روضه چگونه باید باشد، ساختارش چگونه باشد و آغاز و پایانش چطور باشد را مطرح کرد و درباره‌اش حرف زد. در سنت روضه خوانی گذشته ما تکنیک‌هایی که امروز به کار می‌رود، استفاده می‌شود مثلاً این‌که روضه بدون این‌که جمله به پایان برسد، تمام شود. شیوه روضه‌خوانی، غافلگیری و آشنایی‌زدایی همگی می‌توانند در این حوزه دیده شود. من می‌گویم می‌شود روضه آوانگارد هم خواند. من دست‌کم در اینجا ۴۰۰ -۳۰۰ روضه آوانگارد و نو دارم که اگر وقت بود چندتایی را می‌خواندم که ببینید چه کارهای نویی می‌شود در این حوزه کرد.

تأثیر بر شاعران مسیحی

موضوع دیگری که شاید دکتر قزویه بیشتر بتوانند به آن بپردازند بحث شاعران و نویسندگان مسیحی است. دکتر زائری کاری دارند به نام روح القدس.

برای خواندن متن

کامل این سخنرانی

کیو آرکد را اسکن کنید

من از ناصرالدین شاه نمی‌ترسم

ناصرالدین‌شاه و مدراءعظم‌های بسیار مشهور در روضه‌خوانی‌اش، زمینه را فراهم می‌کرده و فضا را عوض می‌کرده درحالی‌که مثلاً ناصرالدین‌شاه و مدراءعظم آن بالا نشسته است، می‌آید و می‌گوید: «پسما...الرحمان الرحیم. من از مدراءعظم نمی‌ترسم. خیلی ناگهانی است. ادامه می‌دهد: «من از خود ناصرالدین‌شاه هم نمی‌ترسم. می‌دانید از چه می‌ترسم؟ از آن ترسم که آتش برافروزد/ میان خیمه سجادم بسوزد. با همین یک بیت، حال مجلس را عوض می‌کرده است و بعد یک‌یک کسانی را که ببوهش می‌شده‌اند، بیرون می‌برده‌اند.»